

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
молодих вчених,
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук	Рак Т.Є. – головний редактор
канд. техн. наук	Половко А.П. – заступник головного редактора
д-р техн. наук	Гащук П.М.
д-р техн. наук	Грицюк Ю.І.
д-р техн. наук	Гудим В.І.
д-р техн. наук	Гуліда Е.М.
д-р психол. наук	Кривописина О.А.
д-р с.-г. наук	Кузик А.Д.
д-р техн. наук	Рак Ю.П.
д-р техн. наук	Семерак М.М.
д-р фіз.-мат. наук	Стародуб Ю.П.
д-р фіз.-мат. наук	Тацій Р.М.
канд. техн. наук	Башинський О.І.
канд. геолог. наук	Карабин В.В.
канд. техн. наук	Кирилів Я.Б.
канд. фіз.-мат. наук	Меньшикова О.В.
канд. хім. наук	Мірус О.Л.
канд. техн. наук	Пархоменко Р.В.
канд. техн. наук	Рудик Ю.І.
канд. техн. наук	Шелюх Ю.Є.

У такий спосіб впливає, що під психологією безпеки мається на увазі застосування знань про психологію людини стосовно до конкретного стану системи «людина – середовище існування», або «людина – виробниче середовище» з метою забезпечення рівноваги систем, тобто безпеки людини.

Психологією безпеки, як одним з напрямків науки «Безпека життєдіяльності», вивчаються наступні чотири основні форми психофізіологічного стану організму людини:

психічні процеси; психічні властивості; психічні стани; психічні напруги. Ці психофізіологічні стани людини є основними компонентами психічного існування організму, що спостерігаються як у процесі соціального життя людини, у її взаєминах із зовнішнім середовищем, так і в процесі трудової діяльності.

Психічні процеси складають основу психічної діяльності людини. Унаслідок їхнього протікання формуються знання, забезпечується створення образів у корі головного мозку, розвивається система адаптації і т. д. Відповідно до цього розрізняють пізнавальні, емоційні, вольові психічні процеси, які протягом життя людини дають можливість реєструвати відчуття, сприймати елементи та зміни стану зовнішнього середовища.

Таким чином, у процесі життєдіяльності в кожній людині формуються властивості особистості. Серед психічних властивостей особистості, у якості основних виділяються наступні: інтелектуальні; емоційні; вольові; моральні; трудові.

По своїй організації психічні властивості людини, як особистості, є стійкими і постійними. На відміну від психічних властивостей, психічні стани людини відрізняються тимчасовим характером та розмаїтістю. Вони визначають особливості психічної діяльності особистості в конкретний момент чи період часу, і можуть позитивно чи негативно позначатися наплині всіх психічних процесів.

Таким чином, організація контролю за психічним станом працюючих необхідна в зв'язку з тим, що під впливом зовнішніх факторів чи у зв'язку з особливим психічним станом можуть сформуватися шкідливі і небезпечні властивості людини, які не являються постійною властивістю, характерною для конкретної особистості. При таких станах у людини істотно змінюються працездатність і внутрішня психічна організація.

Література:

1. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 655 с.
2. Безопасность труда в промышленности / К.Н. Ткачук, П.Я. Галушко, Р.В. Сабарно и др. – К.: Техніка, 1982.
3. Безпека життєдіяльності / За ред. Я. Бедрія. – Львів: Афіша, 1998.
4. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. – Львів: Афіша, 1999.

УДК 159.954

НОНКОНФОРМІЗМ ЯК ОЗНАКА ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Ткаченко К.С.

Кривошипина О.А., д-р психол. наук, доцент
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Нонконформізм [від лат. non – ні, немає і conformis – подібний, згідною] – готовність, незважаючи ні на які обставини, діяти всупереч думці і позиції більшості, відстоювати прямо протилежну точку зору[1].

Як правило, високий рівень прояву нонкорфізму спостерігається в більш інтелектуальних, впевнених в собі і стійких до стресів людей.

Незгода і протест завжди були властиві людській природі і неодноразово служили запорукою розвитку і прогресу. Деякі еволюціоністи навіть вважали свосвідний первісний «нонконформізм», який полягав у запереченні природних тваринних імпульсів, одним з визначальних факторів антропогенезу [2].

Однак з ускладненням соціальної організації людства роль нонконформізму ставала все більш неоднозначною. Люди відчувають дискомфорт, коли вони занадто виділяються на тлі інших. Але, принаймні в західних культурах, вони відчувають себе трохи некомфортно і тоді, коли виглядають так само, як усі. Експерименти С.П.Снайдера і Говарда Фромкіна (С. P.Snyder & Howard Fromkin, 1980) показали, що людині зазвичай подобається відчувати себе неповторним. [3] Більш того, часто вона робить конкретні дії, щоб відстояти свою індивідуальність. Одним з найдієвіших проявів свого внутрішнього «я» для нонконформіста залишається творчість.

Дуже важливим у розумінні природи творчості є феномен, який можна назвати творчою дезадаптацією. У чому вона полягає? Один з головних її проявів – протиріччя між особистістю і середовищем, в якому вона формується, знаходиться та творить. Під поняттям «середовище» в даному випадку мається на увазі широке коло явищ: епоха, в якій живе творець, його найближче оточення, його соціальна група, колеги по професії; соціальні і культурні процеси, на перетворення яких спрямовані творчі зусилля генія.

Прояви творчої дезадаптації бувають різні. Зупинимося на деяких з них, зокрема на таких:

- 1) творчий протест;
- 2) життєва непристосованість та безпорадність;
- 3) моральний нонконформізм.

Одним із аспектів творчої дезадаптації є творчий протест. Академік Петро Капіца, аналізуючи риси обдарованих людей, писав про «творчий протест» як про прояв нонконформізму, конфлікту із суспільством, відмову від слухняного виконавства. Він вважав, посилячись на біографії Ломоносова, Павлова, Суворова, Менделєєва, що «протест є однією з миминучих рис, яка проявляється в людині, яка шукає і створює нове в науці, мистецтві, літературі, філософії. Одна з умов розвитку таланту людини – це свобода протесту»[3].

Творча людина чудово орієнтується в далекоглядних перспективах розвитку науки, культури, мистецтва, охоплює універсальні взаємозв'язки Всесвіту, недоступні розуму пересічної людини, – і в той же час часто не може пристосуватись до буденної дійсності, зрозуміти буденно-побутові людські інтереси і пристрасті, приймаючи піднесені, ідеалізовані уявлення про реальність за саму реальність [4].

Або розуміючи буденний сенс людських дій і вчинків, відмовляється їх приймати і пристосовуватись до них, тому що вони суперечать вищим цінностям та ідеалам. Це – прояв морального нонконформізму.

Така відстороненість, відчуженість творця від інтересів широкого загалу, загадковість мотивації його вчинків для інших, виклик загальноприйнятими поглядами, безпорадність у побутово-прагматичних питаннях та байдужість до них часто породжують нерозуміння та глузування з боку сучасників, а то й агресію.

Творча особистість за своїм визначенням не може бути конформною, адже творче мислення полягає у баченні світу «по-іншому», у здатності відображати це бачення за допомогою власних талантів та здібностей. Нонконформіст, за наявності певних характеристик, може розвинути в собі творчі здібності для вираження свого світогляду, своєї позиції.

Література:

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды : в 2 т. / Б. Г. Ананьев; под ред.: А. А. Бодалева, Б. Ф. Ломова. — М., 1980. — Т. 1. — 230с.
2. Горбунова М.Ю. Социальная психология/ М.Ю. Горбунова. — М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. — 223с.
3. Моляко В.А. Психология решения школьниками творческих задач. — К.: Рад. школа, 1983. — 94 с.
4. Роменец В. А. Психология творчости. — К. : Вища школа, 1971. — 245 с.